herpy

SLANGER

Beauty rat snake

Elaphe taeniura

En stor, slank og opmærksom snog fra Syd-, Sydøst- og Østasien, der bliver 150-200 cm og kendes på den sorte stribe bag hvert øje og de mørke tegninger på en gulbrun til olivenfarvet krop. *Elaphe taeniura* er dagaktiv, klatrer gerne og kræver et stort, højt og flugtsikkert terrarie.

Familie: Colubridae Tidligere navn: *Orthriophis taeniurus; Elaphe taeniurus*

SPECIFIKATIONER

DYRET

Voksenstørrelse	**150-200 cm** total længde inkl. hale
Levetid	**15-25 år**
Aktiv	**Dag**
Levevis	**Træboende og jordboende**
Biotop	**Regnskov og klippeterræn**
Sværhedsgrad	**Øvet**

PASNING

Min. terrarie	**180 × 60 × 90 cm** L × B × H til 1 voksent dyr
Temperatur, dag	**24-28 °C**
Hotspot	**30-31 °C**
Temperatur, nat	**20-24 °C**
Luftfugtighed	**50-80 %**
Vand	**Vandskål**
UVB	**Valgfri**
Kost	**Hvirveldyr**
Holdes	**Enkeltvis**

AVL

Formering	**Æglæggende**
Kuldstørrelse	**4-15 æg**
Inkubation	**55-65 dage** ved 28-29 °C

BESKYTTELSE OG PAPIRER

CITES	**Ikke omfattet**
EU-bilag	**Bilag D**
IUCN	**Sårbar (VU)**

Arten er ikke opført på CITES-listerne. Den står i bilag D til EU's forordning 338/97 (ændret ved 2026/1383), som kun betyder overvågning: indførsel til EU skal anmeldes. Arten er ikke omfattet af forbudslisten for slanger i BEK nr. 1261 af 17.11.2015. Ud over EU-reglerne gælder dyrevelfærdslovens almindelige krav. Dyrevelfærd hører under Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø (SGAV).

Om arten

Elaphe taeniura er en stor, ikke-giftig snog med slank krop og et tydeligt afsat hoved. Grundfarven er gulbrun til olivenfarvet og bliver mørkere mod halespidsen. Fra hvert øje går en sort stribe bagud mod mundvigen, og ryggen har par af runde, sorte pletter, der smelter sammen. Navnet *taeniura* er sammensat af latin *taenia*, bånd, og græsk *oura*, hale, og peger på de båndtegninger, der ofte ses på halen.

Voksne dyr bliver typisk 150-200 cm inklusive hale, og enkelte bliver over 250 cm. Nyklækkede unger måler 30-45 cm og vokser hurtigt: med rigeligt foder bliver de 90 cm eller mere i løbet af det første år.

Arten er meget variabel. Der er beskrevet ni underarter fra forskellige dele af udbredelsesområdet, og de afviger i farve og tegning, fx med en sort stribe omgivet af blåt bag øjet og en lys midterstribe på bagkroppen hos *Elaphe taeniura ridleyi*. Inddelingen i underarter er omstridt. I en periode blev arten ført som *Orthriophis taeniurus*, og det navn bruges stadig meget i handlen. Ud over vildfarvede dyr findes der albinoer i handlen.

Opdrættede dyr er langt at foretrække. Vildfangne dyr er ofte defensive, stærkt angrebet af parasitter, udtørrede og afmagrede, og mange er svære at få til at spise.

Læs mere: Køb af dyr: opdræt, vildfang og transport

Udbredelse og levested

Elaphe taeniura har et stort udbredelsesområde i Syd-, Sydøst- og Østasien. Den findes i det meste af Kina (dog ikke i den nordøstlige og vestlige del), på Taiwan og Hainan og på Ryukyu-øerne i Japan, og mod syd gennem Vietnam, Laos, Cambodja, Thailand og Myanmar til Malaysia, Sumatra og Borneo. I det nordøstlige Indien findes den i Arunachal Pradesh, Sikkim, Darjeeling-området og Mizoram.

Underarterne har hver deres område: *Elaphe taeniura friesei* lever kun på Taiwan, *Elaphe taeniura schmackeri* på Ryukyu-øerne, *Elaphe taeniura grabowskyi* på Sumatra og Borneo, *Elaphe taeniura ridleyi* på Malakkahalvøen og i det sydlige Thailand, og *Elaphe taeniura callicyanous* i Vietnam, Cambodja og Thailand. Kortet viser kun den oprindelige udbredelse.

> **Oprindelig udbredelse:** Kina, Taiwan, Indien, Myanmar (Burma), Thailand, Laos, Cambodja, Vietnam, Malaysia, Indonesien og Japan.

LEVESTED

Elaphe taeniura er en habitatgeneralist, der findes i skov, på dyrket land, på klippefyldte skråninger og langs vandløb. Den lever både på jorden og i træer og klatrer på klippevægge og i huler. For *Elaphe taeniura ridleyi* er huler en fast del af levestedet, og her jager slangen flagermus. På Taiwan lever arten op til omkring 1.000 m over havet.

Arten søger ly i bunker af affald, vegetation og sten og kan ses i nærheden af bebyggelse. Den er dagaktiv, men i huler kan den være aktiv på alle tider af døgnet. Føden er gnavere, flagermus, fugle og fugleæg. Klimaet i det meste af udbredelsesområdet er varmt og fugtigt med en regntid.

Pasning

TERRARIET

Pasningen af *Elaphe taeniura* bygger især på *Elaphe taeniura friesei* fra Taiwan, som er den underart, der oftest holdes. Den gælder formentlig også for de andre underarter.

En voksen *E. taeniura* skal have et terrarie på mindst 180 × 60 × 90 cm (længde × bredde × højde). Højden er lige så vigtig som længden, fordi arten klatrer og hviler på hylder og grene, og 180 × 90 × 180 cm er endnu bedre. Arten holdes enkeltvis; han og hun sættes kun sammen til parring.

Indret med grene, korkbark, brede blade og tætte skjul, så slangen kan klatre og trække sig tilbage. Der skal være mindst to skjul, et i den varme og et i den kølige ende, og et fugtigt skjul med fugtig sphagnum til hudskiftet. Som bund bruges kokosfibre, cypresmulch eller en blanding af bark og sphagnum, som holder på fugten. Spåner af fyr og ceder er ikke egnede.

Arten er en dygtig flugtkunstner. Terrariet skal have et låg, der kan låses, og frontdøre, der slutter tæt. God ventilation er nødvendig, fx gennem net eller ventilationsriste.

TEMPERATUR

Der skal være en tydelig temperaturgradient, så slangen selv kan vælge. Om dagen skal den kølige ende være omkring 24 °C og den varme ende 26-28 °C, med en solplads på 30-31 °C under varmekilden i nogle timer om dagen. Om natten falder temperaturen til 20-24 °C. Vinterhvile er ikke nødvendig, men bruges i avlen (se Avl).

Brug en keramisk varmeemitter eller en halogenspot som varmekilde og evt. en varmemåtte under bunden, altid styret af en termostat. Mål temperaturen med digitale termometre med føler i begge ender, og tjek solpladsen med et IR-termometer. Hold varmekilden uden for slangens rækkevidde, så den ikke kan brænde sig. Opholder slangen sig mest i den kølige ende, eller virker den urolig, skal den varme ende sænkes en smule.

Læs mere: Varme og temperatur Læs mere: Vinterhvile og årstider

LUFTFUGTIGHED OG VAND

Luftfugtigheden skal ligge på 50-80 %, og den skal ikke komme under 50 %. Under hudskifte skal den være højere, omkring 80 %. Et fugtigt skjul med fugtig sphagnum, der forstøves dagligt, er afgørende for et rent hudskifte. Der må ikke stå vand på bunden af skjulet.

En stor, stabil vandskål med frisk vand skal altid stå fremme. Skålen skal være så stor, at slangen kan lægge det meste af kroppen i den, og arten bader gerne. Fyld den halvt, så vandet ikke skvulper over, og skift vandet dagligt. Skålen kan stå i den varme ende, hvis ventilationen er god.

Læs mere: Luftfugtighed, forstøvning og ventilation

LYS OG UVB

Elaphe taeniura er dagaktiv og skal have en tydelig dag og nat. Lyset er tændt 12 timer i døgnet, styret af et tænd-sluk-ur. Natlys bruges ikke.

Særlig belysning er ikke nødvendig, men UVB kan bruges som et tilbud til en dagaktiv art. Bruges UVB, er et T5-rør med lav styrke over den varme ende nok, og slangen skal kunne trække sig tilbage i skygge og skjul. Der er ikke fastsat en Ferguson-zone for arten. Glas og plast foran røret stopper UVB.

Læs mere: Lys og UVB

FODER

Elaphe taeniura spiser hele, frosne og optøede gnavere. Unger får nyfødte eller små mus, ungdyr større mus og små rotter, og voksne dyr små til mellemstore rotter. Kyllinger og æg kan give variation. Levende bytte frarådes.

Byttet må højst være lige så bredt som slangens bredeste sted, og arten tager hellere flere små bytter end ét stort. Fodringsintervaller:

- Nyklækkede unger: hver 4.-5. dag.
- Ungdyr: hver 4.-7. dag.
- Voksne dyr: hver 7.-10. dag.

Tø byttet langsomt op, og varm det til lidt over stuetemperatur i en lukket pose i varmt vand lige før fodringen. Brug en pincet eller tang, så slangen ikke forbinder hånden med foder. Arten bliver let for fed, så vej slangen jævnligt, og skær ned, hvis kroppen bliver rund. Giv fred i 24-48 timer efter fodring.

ADFÆRD OG HÅNDTERING

Elaphe taeniura er opmærksom, hurtig og sky. Opdrættede dyr, der håndteres jævnligt fra de er unge, bliver som regel lige så rolige at håndtere som *Pantherophis guttatus*. Er de ikke vænnet til det, bliver de nervøse. Vildfangne dyr er ofte defensive og kan bide.

Et opdrættet dyr skal have op til en uge til at falde til, et vildfanget to til fire uger. Vent med at håndtere, til dyret spiser regelmæssigt. Støt kroppen med begge hænder, kom til fra siden, og tag aldrig fat i halen. Tegn på stress er hurtig vejrtrækning og flygtende adfærd. Bliver slangen mere stresset, løfter den forkroppen i en S-form, flader kroppen ud og vibrerer med halen. Så skal den have ro.

Arten må ikke holdes sammen med andre slanger, og to dyr af arten sættes kun sammen til parring.

Avl

KØNSMODENHED OG KØNSBESTEMMELSE

Kønnene kan ikke skelnes udefra hos unger. Kønsbestemmelse sker med en sonde og skal udføres af en erfaren person eller en dyrlæge. Alderen ved kønsmodenhed er ikke dokumenteret; unge dyr kan formentlig yngle i andet leveår. Hunnen skal være fuldvoksen og i god kondition, før hun sættes i avl.

PARRING

En vinterhvile er nødvendig eller i det mindste gavnlig for at få dyrene til at parre sig, og den betyder mere for vildfangne dyr end for dyr, der er opdrættet i flere generationer. Slangerne holdes i mørke ved 11-17 °C i omkring 90 dage og fodres ikke i den periode. Derefter varmes de op igen og fodres godt.

Parringen følger omkring en måned efter vinterhvilen. Flere hanner må ikke sættes sammen.

ÆGLÆGNING OG KULD

Kuldet er på 4-15 æg, enkelte gange flere. Hunnen skal have en æglægningskasse med fugtig sphagnum eller vermiculit og en åbning, så hun kan kravle ind. Æglægningen tapper hunnen, og hun skal have rigeligt foder bagefter. Æggene flyttes til en inkubator.

Læs mere: Inkubation af æg

INKUBATION

Æggene lægges i en boks med fugtig vermiculit eller perlit uden at blive vendt og inkuberes ved 28-29 °C med høj luftfugtighed. Ved den temperatur klækker de efter 55-65 dage.

OPDRÆT AF UNGER

Nyklækkede unger måler 30-45 cm. Hold dem enkeltvis i sikre terrarier med tætte skjul, et fugtigt skjul og en vandskål. Tilbyd nyfødte eller små mus hver 4.-5. dag. Ungerne vokser hurtigt og kan blive 90 cm eller mere i løbet af det første år. Håndtér dem jævnligt, så de bliver rolige som voksne.

Sundhed og typiske fejl

Elaphe taeniura er hårdfør, men de fleste problemer skyldes forkert varme, fugt eller fodring. De typiske fejl er:

- Dehydrering, især hos vildfangne dyr. Giv altid rent vand, og skift det dagligt.
- Overvægt ved for hyppig fodring. Vej slangen jævnligt.
- Dårligt hudskifte, når luften er for tør. Giv et fugtigt skjul og noget at gnide sig mod.
- Mider og flåter. Hold alt meget rent, fjern flåter med pincet, og behandl mider ved første tegn.
- Indre parasitter. Aflever en afføringsprøve hos en dyrlæge.
- Luftvejsinfektioner med hvæsende vejrtrækning, slim og åben mund. De skyldes ofte for lav temperatur eller dårlig hygiejne.
- Skælråd og blærer, som tyder på dårlig hygiejne eller for fugtig bund.

Kontakt en dyrlæge med erfaring i krybdyr, hvis slangen ikke vil spise i flere uger, taber sig eller har problemer med vejrtrækningen.

Spørg altid dine kloge bekendte

Vejledningen er et godt sted at begynde, men den kan ikke erstatte erfaring. Dyr er forskellige, og meget af det vigtigste lærer man af dem, der har holdt arten i årevis. Tal med en avler, en erfaren holder eller en dyrlæge med forstand på krybdyr og padder, før du anskaffer dyret - og igen, hvis noget ser forkert ud.